

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина

Predmet broj: S1 1 K 016488 17 Krž

Datum sjednice: 12.07.2017. godine

Pred vijećem Apelacionog odjeljenja u sastavu:

sudija Tihomir Lukes, predsjednik vijeća

sudija dr Dragomir Vukoje, sudija izvjestilac

sudija Senadin Begtašević, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv

optuženog Ekrema Ibračevića, Faruka Smajlovića i Sejdalije Čovića

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Zorica Đurđević

Branilac optuženog Ekrema Ibračevića: advokat Sanjin Bandović

Branilac optuženog Faruka Smajlovića: advokat Emir Suljagić

Branilac optuženog Sejladije Čovića: advokat Ismet Beganović

Broj: S1 1 K 016488 17 Krž
Sarajevo, 12.07.2017. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine, sastavljenom od sudije Tihomira Lukeša kao predsjednika vijeća, te sudija dr Dragomira Vukoja i Senadina Begtaševića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručne saradnice Ene Granić Čizmo, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Ekrema Ibračevića, Faruka Smajlovića i Sejdalije Čovića, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) i e), u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama Tužilaštva Bosne i Hercegovine, kao i branioca optuženog Ekrema Ibračevića, advokata dr Sanjina Bandovića, izjavljenim protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 016488 14 Kri od 28.10.2016 godine, nakon održane sjednice vijeća u prisustvu tužiteljice Tužilaštva BiH, Zorice Đurđević, optuženog Ekrema Ibračevića, Faruka Smajlovića i Sejdalije Čovića, kao i njihovih branilaca, advokata Sanjina Bandovića i Ismeta Beganovića, osim branioca optuženog Faruka Smajlovića, advokata Emira Suljagića, na osnovu člana 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i člana 315. stav 1. tačka a) istog Zakona, dana 12.07.2017. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Uvažava se žalba branioca optuženog Ekrema Ibračevića, pa se presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 016488 14 Kri od 28.10.2016. godine, **ukida u osuđujućem dijelu** i određuje se održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine, dok se žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine, u pogledu oslobađajućeg dijela, **odbija kao neosnovana**, te se presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 016488 14 Kri od 28.10.2016. godine, u tom dijelu **potvrđuje**.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine (Sud BiH), broj S1 1 K 016488 14 Kri od 28.10.2016. godine, optuženi Ekrem Ibračević oglašen je krivim da je, radnjama opisanim u osuđujućem dijelu izreke pobijane presude, počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona SFRJ, a u vezi sa članom 22. istog Zakona, slijedom čega je prvostepeni sud istog, primjenom navedenih zakonskih odredbi, i uz primjenu članova 33., 38., 41., 42. i 43. KZ SFRJ, osudio na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine.

2. Nasuprot navedenom, a na osnovu člana 284. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), optuženi Ekrem Ibračević, Faruk Smajlović i Sejdalija Ćović, oslobođeni su od optužbe da bi, radnjama opisanim u oslobađajućem dijelu izreke pobijane presude, počinili, optuženi Ekrem Ibračević, krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) i e) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), a optuženi Faruk Smajlović i Sejdalija Ćović, krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. istog Zakona.

3. Na osnovu članova 188. stav 4. i 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi Ekrem Ibračević je oslobođen dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, dok su optuženi Smajlović i Ćović, oslobođeni naknade istih na osnovu člana 189. stav 1. istog Zakona.

4. Slijedom odredbe člana 198. stav 2. i 3. ZKP BiH, oštećeni su sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućeni na parnicu.

B. ŽALBA I ODGOVOR NA ŽALBU

5. Protiv navedene presude žalbe je izjavilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (Tužilaštvo BiH/tužilaštvo), kao i branilac optuženog Ekrema Ibračevića, advokat Sanjin Bandović.

6. Tužilaštvo je žalbu izjavilo zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kao i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH pobijanu presudu u oslobađajućem dijelu potpuno ukine, a u osuđujućem djelimično ukine u odnosu na tačku 1 izreke, odnosno tačku 1-b optužnice, te odredi održavanje pretresa, a opreza radi, ukoliko se pobijana presude ne ukine, da se odluka o krivičnopravnoj sankciji preinači, odnosno da se izrekne strožija kazna zatvora od kazne zatvora koju je izreklo prvostepeno vijeće.

7. Branilac optuženog Ekrema Ibračevića, advokat Sanjin Bandović, žalbu je izjavio zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kao i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da se prvostepena presuda preinači, slijedom odredbi člana 314. stav 1. ZKP BiH, ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se obzirom na utvrđeno činjenično stanja, po pravilnoj primjeni zakona ima donijeti drugačija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 297. stav 1. tačka f) i j). Također, branilac predlaže i da se rješenjem ukine prvostepena presuda, slijedom odredbi člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, i odredi održavanje pretresa ili ispita navedenu presudu u onom dijelu koji se pobija žalbom, odlukom ukine prvostepenu presudu, odredi održavanje pretresa i prema optuženom donese odluku kojom se oslobađa od optužbe.

8. Odgovore na izjavljenu žalbu tužilaštva dostavili su branioci optuženih Ibračevića, Smajlovića i Čovića, dok je tužilaštvo dostavilo odgovor na izjavljenu žalbu branioca optuženog Ibračevića, a sve sa prijedlogom da se žalba suprotne strane odbije kao neosnovana.

9. Na sjednici Apelacionog vijeća, održanoj dana 12.07.2017. godine, u smislu

člana 304. ZKP BiH, tužilac i odbrana optuženog Ekrema Ibračevića su ukratko izložili žalbene razloge, te su od svih strana u postupku ukratko izneseni i odgovori, pri čemu je obzirom na odsutnost uredno obaviještenog branioca optuženog Faruka Smajlovića, advokata Emira Suljagića, Vijeće uzelo u obzir pismeni odgovor na žalbu, obzirom i na obavijest istog od 20.06.2017. godine.

10. Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama istaknutih žalbenih prigovora, u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci, iz slijedećih razloga:

II. OPŠTA PITANJA

11. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

12. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

13. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

14. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene

presude, zbog čega će Apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore, shodno ustaljenoj praksi apelacionih vijeća¹, odbaciti bez daljeg razmatranja.

III. OSUĐUJUĆI DIO POBIJANE PRESUDE

15. Apelaciono vijeće je prvostepenu presudu prvenstveno ispitalo u vezi sa bitnim povredama odredaba krivičnog postupka na koje je ukazala žalba branioca optuženog Ekrema Ibračevića, obzirom da iste imaju primat u odnosu na sve ostale žalbene osnove i da njihovo postojanje u smislu odredbe člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, podrazumijeva obavezno ukidanje pobijane presude, kojim razlogom se upuštanje u ispitivanje ostalih žalbenih osnova ukazuje kao necjelishodno.

A. BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV 1. TAČKA J) I K) ZKP

BIH

1. Žalba branioca optuženog Ekrema Ibračevića

16. Odbrana smatra da identitet između optužnice i prvostepene presude ne postoji, obzirom da je sud u odnosu na činjenični opis iz optužnice, izvršio intervencije i modifikovao prvostepenu odluku tako da je u izreci presude došlo do: izmjene bitnih okolnosti u opisu djela; preciziranja nepotpunog opisa; izmjena saizvršioca koji nisu potrebni u činjeničnom opisu; nepotrebnim usklađivanjem opisa krivičnog djela iz izmijenjene optužnice; unošenjem bitnih ali ne pojašnjavajući ih i precizirajućih okolnosti, te ispuštanjem nejasnih i nepotpunih okolnosti; optuženi Ibračević je oglašen krivim za dio radnji iz cjeline opisa krivičnog djela u optužnici, a taj dio sadrži obilježje krivičnog djela; prvostepeni sud je u izreci presude povodom krivičnog djela označio veću kriminalnu količinu od one označene u optužnici.

¹ v. MKSJ: Drugostepena presuda u predmetu Krajišnik, par. 17.: Drugostepena presuda u predmetu *Martić*, par. 15; Drugostepena presuda u predmetu *Strugar*, par. 17. Ovakvu praksu je kroz svoje odluke slijedilo

17. Žalba naglašava da je sud u izreci presude naveo činjenice koje se bitno razlikuju od činjenica sadržanim u optužnici Tužilaštva BiH, odnosno da je sud u izreci presude izmijenio pravno relevantne činjenice i time narušio objektivni identitet optužnice.

18. Dotičući se bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz tačke k) člana 297. stav 1. ZKP BiH, branilac ističe da se mane prvostepene presude u dijelu nerazumljivosti izreke presude, ogledaju u tome što činjenični opis djela u izreci presude ne sadrži sve što je potrebno da se djelo protiv optuženog odredi. Također, u posebnom dijelu žalbe u kojem branilac obrazlaže pitanje nerazumljivosti izreke presude, čime tvori bitnu povredu odredaba krivičnog postupka i po ovom osnovu, isti, pozivajući se na sudsku praksu, ističe da je izreka presude nerazumljiva i da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka, ako činjenični opis djela u izreci presude, kojom se optuženi kao poticatelj oglašava krivim za određeno krivično djelo, ne sadrži jasnu naznaku radnji optuženog iz čijeg opisa proizilazi da su te radnje, s obzirom na okolnosti konkretnog slučaja, bile podobne da kod drugog stvore ili učvrste odluku o izvršenju određenog krivičnog djela, kao i činjenice i okolnosti iz kojih proizilazi da je optuženi bio svjestan djela na koje drugog potiče i da je htio ili pristao na izvršenje tog djela.

2. Zaključak Apelacionog vijeća

19. Apelaciono vijeće iznesene prigovore nalazi osnovanim.

20. Predmetnom žalbom se ukazivalo da su pobijanom presudom ostvarene različite forme bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Postojanje samo jedne od povreda iz stava 1. člana 297. ZKP BiH je dovoljan osnov za ukidanje presude, obzirom da se radi o apsolutno bitnim povredama, koje su po svojoj prirodi takve da onemogućavaju ispitivanje zakonitosti i pravilnosti osporene presude. Apelaciono vijeće nalazi da se žalbom osnovano ukazuje na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz tačke j) i k) stava 1. navedenog člana. U tom smislu, ovo Vijeće ukazuje da je žalbene osnove iz tačke j) i k) ZKP BiH u pogledu nedostataka nađenih u izreci pobijane presude, objedinilo, obzirom da

više žalbenih vijeća Suda BiH, u tom smislu v. *Trbić*, drugostepena presuda broj: X-KRŽ-07/386 od 21.10.2010. godine.

se njihovim preklapanjem došlo do jedinstvene posljedice. Prvostepeni sud je intervencijom u činjenični opis tačke 1. izreke pobijane presude prvo prekršio objektivni identitet presude i optužbe, a zatim takvom intervencijom učinkovao nerazumljivost izreke pobijane presude.

21. Naime, optužnicom tužilaštva optuženi Ekrem Ibračević se tačkom I b) iste teretio da je:

„Vršeci nadzor nad uslovima zatočenja, Ekrem Ibračević organizovao i podržavao nečovječne uslove boravka zatvorenika u zatočeničkim objektima “Rapatnica” i “Luke“, tako što su zatvorenici držani bez dovoljno hrane i vode, bez adekvatne medicinske pomoći i u slučajevima kad su zatvorenici nanijete teške povrede tijela, u zatočeničkom objektu “Rapatnica” bez adekvatne dnevne svjetlosti, sa jednom sijalicom crvene boje, zatvorenici su bili lišeni mogućnosti obavljanja osnovnih higijenskih potreba, kupanja, brijanja, šišanja, spavali su na podu, bez kreveta, posteljine, pokrivača, a neki zatočenici, kao što su Đukić Pero, Đukić Drago, Stanišić Lazar i Todić Blažan bili zatvoreni u dvije različite pomoćne prostorije MZ Rapatnica - podruma, koje prostorije su bile namjenjene za odlaganje uglja, građevinskih alata i materijala, dimenzija 3x3 metra, bez prozora, sa željeznim vratima, a u zatočeničkom objektu “Luke” u prizemnim prostorijama, šljunkovitog poda, bez mokrog čvora, bez dovoljno dnevne svjetlosti“

dok je pobijanom presudom tačkom 1. izreke iste, koja odgovara citiranoj tački iz optužnice, oglašen krivim da je:

„Podržavao nečovječne uslove boravka zatvorenika Lazara Stanišića, Pere Đukića, Drage Đukića i Blažana Todića u zatočeničkom objektu “Rapatnica”, koji su bili zatvoreni u dvije različite pomoćne prostorije MZ Rapatnica - podruma, koje prostorije su bile namijenjene za odlaganje uglja, građevinskih alata i materijala, dimenzija 3x3 metra, bez prozora, sa željeznim vratima;”

22. Već *prima facie* analizom prethodno iznesenog, nesporna je osnovanost žalbenog prigovora branioca optuženog Ekrema Ibračevića, da je prvostepeni sud izvršio intervencije na način da je došlo do izmjene bitnih činjeničnih okolnosti u opisu djela, te da je optuženi oglašen krivim za dio radnji iz cjeline opisa u optužnici, a da taj dio sadrži obilježja krivičnog djela. Pri tom, u sklopu navedenog, nesporna je i osnovanost prigovora u pogledu nerazumljivosti izreke presude, obzirom da nakon takve intervencije činjenični opis djela u izreci presude, ne sadrži sve što je potrebno da se djelo protiv optuženog u

potpunosti odredi.

23. Pa tako, ovo Vijeće nalazi da je prvostepeni sud ispuštanjem dijela „*vršeći nadzor nad uslovima zatočenja*“, a ostavljanjem radnje „*podržavanje nečovječnih uslova*“, narušio jedinstvo radnje izvršenja predmetne inkriminacije. Ukoliko bi se i prihvatio ovakav suženi činjenični opis, onda je prvostepeni sud morao navesti u čemu se i ova radnja sama po sebi ima smatrati inkriminisanim postupanjem u osnovi zločina kako je to optužnicom kvalifikovano. Dakle, isto je dovelo i do nerazumljivosti izreke presude, jer se otvara pitanje na koji to način je Ekrem Ibračević podržavao uslove zatočenja, slijedom čega je Apelacionom vijeću uskraćen potpun činjenični opis koji bi bio podoban za daljnje preispitivanje, uključujući činjeničnu stranu predmeta.

24. U tom smislu, Vijeće nalazi da je prvostepeni sud povrijedio identitet presude i optužbe, upravo i intervencijom ispuštanja opisa cjelokupne situacije i uslova pod kojima su zatvorenici držani (bez dovoljno vode, higijenskih uslova, bez adekvatn emedicinske pomoći, bez kreveta, bez dnevne svjetlosti ...), paušalnim navođenjem da se radi o prostorijama za odlaganje uglja, dimenzija 3x3 sa željeznim vratima, čime se gube sva bitna obilježja djela, a u konačnici i dovodi i do nerazumljivosti, obzirom da se postavlja pitanje o kakvoj se uopšte inkriminaciji radi.

25. Dakle, Apelaciono vijeće zaključuje da prvostepeni sud nije mogao izvršiti intervencije u činjeničnom opisu na način da eliminiše ovako bitne dijelove činjeničnog opisa, jer kao što je zaključeno u paragrafu 178. pobijane presude da izostavljeni dijelovi ne čine zasebno krivično djelo, tako prema stavu ovog Vijeća ni preostali dio nije bio podoban za samostalnu inkriminaciju. Činjenični opis kakav je dat u optužnici za tačku I b može egzistirati kao jedinstven, osuđujući ili oslobađajući, sa eventualnim korekcijama koje bi bile u pogledu preciznosti, ali ne sa ovako bitnim ispuštanjem kakvo je urađeno od strane prvostepenog suda.

26. Tužilaštvo BiH je u pogledu ove tačke izreke presude izjavilo žalbu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, i jasno je da su ovakvi postupci pretresnog vijeća imali direktne reperkusije na samu činjeničnu stranu predmeta, ali Apelaciono vijeće će isto imati u vidu po održanom pretresu pred ovim Vijećem, obzirom da nađena bitna povreda odredba krivičnog postupka sprječava analizu činjeničnog stanja.

27. Pri tome, ovo Vijeće nalazi da je žalba odbrane po svim osnovama bila

usmjerena i na preostale tačke osuđujućeg dijela izreke presude, ali ovo Vijeće je našlo da učinjena bitna povreda u tački 1. izreke iste, ima za posljedicu ukidanje cjelokupnog osuđujućeg dijela izreke presude, obzirom da se iste ne mogu razdvojiti, jer je za Apelaciono vijeće u ovom procesnom momentu, zbog počinjenih bitnih povreda, nemoguće odlučiti da li bi dokazivanje cjelokupnog činjeničnog opisa po tački 1. imalo posljedice i na preostale tačke osuđujućeg dijela, zbog čega će o istom valjati napraviti po održanom pretresu i otklanjanju povreda.

IV. OSLOBAĐAJUĆI DIO POBIJANE PRESUDE

A. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

1. Žalba Tužilaštva BiH

(a) Tačka I a) oslobađajućeg dijela izreke presude, odnosno I a) optužnice

28. Tužilaštvo smatra da je u pogledu ove tačke oslobađajućeg dijela izreke prvostepene presude pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, te da je sud nedovoljno brižljivo cijenio iskaze svjedoka oštećenih, drugih svjedoka, stražara ili svjedoka koji su na drugi način imali saznanja o zatočeničkim objektima u "Rapatnici" i "Lukama", te materijalnu dokumentaciju. U žalbi se ističe da je optuženi Ibračević oglašen krivim da je podržavao nečovječne uslove boravka zatvorenika u objektu "Rapatnica", u tzv. "Ćumurani", pa je onda nejasno na osnovu čega prvostepeno vijeće zaključuje da isti nije barem podržavao i protuzakonito zatvaranje tih lica u navedenom objektu. U tom smislu, žalba ukazuje i na materijalne dokaze T-103, T-151, a posebno T-29 i T-64 iz kojih je vidljiva identifikacija optuženog Ekrema Ibračevića kao Kapetana, a što žalba povezuje sa iskazima svjedoka koji govore o licu kojeg oslovljavaju sa "kapetan". Pri tome, žalba se posebno osvrće i na dokaze koji navodno govore o tome da je upravo optuženi Ibračević pronašao i izabrao objekte koji će služiti za zatočenje, znajući da isti ne ispunjavaju ni

minimalne uslove boravka. Također, tužilaštvo ukazujući o samim ingerencijama optuženog Ibračevića, osvrće se na činjenicu njegovog učešća u protivzakonitom prebacivanju zatvorenih lica u Tuzlu, o čemu je i sam optuženi govorio prilikom ispitivanja u toku istrage. Ukazujući na nemogućnost isključenja odgovornosti optuženog Ibračevića za protivzakonito lišavanje slobode i zatvaranje u zatočeničke objekte "Rapatnica" i "Luke", žalba posebno ukazuje na iskaz svjedoka Ćudić Elvedina, a prema čijem iskazu su pripadnici srpske nacionalnosti privođeni od strane vojne policije, te ispitivani pod patronatom vojne bezbjednosti, da je naredbe u vezi s ovim licima koja su dovođena donosio organ bezbjednosti, odnosno Ekrem Ibračević, te da je svu dalju njihovu sudbinu, držanje, puštanje i ostalo. Iskazu ovog svjedoka saglasan je iskaz svjedoka Ismeta Imširovića, u pravcu da je lokaciju i organizaciju pritvora odredio organ bezbjednosti Ekrem Ibračević. Oba svjedoka, prema žalbenim tvrdnjama, govore i o Mustafi Ćoviću, pripadniku vojne policije, kojeg je Ibračević uzeo za svoje potrebe, te koji je imao neograničena ovlaštenja. Osvrće se žalba i na iskaze mnogih drugih svjedoka, koji prema analizi iste potvrđuju tezu optužbe, a sve u konačnici izvodeći zaključak o odgovornosti optuženog Ibračevića za protivzakonito zatvaranje civila u zatočeničkim objektima "Rapatnica" i "Luke".

(b) Tačka 2 a) oslobađajućeg dijela izreke presude, odnosno II b) optužnice

29. Tužilaštvo je stava da u pogledu ove tačke optužnice, prvostepeno vijeće nije sveobuhvatno, brižljivo i u dovoljnoj mjeri cijenilo događaje koji su se dešavali u objektu "Rapatnica", te stvarnu i faktičku ulogu optuženih u tom periodu, kao ni iskaze svjedoka koji su govorili o ovim činjenicama i uvedene materijalne dokaze. Naime, tužilaštvo smatra da iz provedenih dokaza koji se odnose na status optuženih, proizilazi da je optuženi Ibračević Ekrem ovlastio Ćović Mustafu, odnosno da je to odobrio Faruk Smajlović kao komandir voda vojne policije, kako da vrši ispitivanja zatvorenih lica tako i da preuzima sve druge radnje u odnosu na ta lica. U prilog ovakvim tvrdnjama, tužilaštvo navodi da su se mnogi svjedoci – oštećeni upravo izjašnjavali na okolnosti da ih je "Muće" ispitivao, postrojivao u Rapatnici, kao i da su tom prilikom bili fizički zlostavljani, da im je prijećeno, pri čemu se posebno ističe da je Ismet Imširović rekao da je "Muće" imao neograničena ovlaštenja u pritvoru. Žalba svoje navode potkrijepljuje i navodima iz osuđujućeg dijela pobijane presude, očigledno zaključujući da takve osuđujuće radnje su trebale ukazivati na istovjetno postupanje i u radnjama za koje je donesena oslobađajuća presuda. U

konačnici, tužilaštvo smatra da bi se brižljivom ocjenom dokaza i analizom navedenih činjenica i okolnosti, moglo utvrditi da i kada nisu bili zajedno, da je Mustafa Ćović preduzimaop opisane radnje isključivo i pod nadzorom Ekrema Ibračevića, dok se u odnosu na Faruka Smajlovića tvrdi da je on kao komandir odjeljenja vojne policije, koje je bilo zaduženo za obezbjeđenje zatočeničkih objekata, mogao i morao znati za inkriminisana postupanja Mustafe Ćovića, ali da je takva postupanja odobravao i saglašavao se sa njima.

(c) Tačka 2 b) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II c) optužnice

30. U pogledu ove tačke, tužilaštvo smatra da je prvostepeno vijeće pogrešno ocijenilo kontradiktornim iskaze svjedoka Lazara Stanišića i Blažana Todića. Parafrazirajući dijelove iskaza svjedoka Blažana Todića, žalba ističe da je isti tačno imenom i prezimenom naveo optuženog Ibračevića, kao i da njegovu izjavu potvrđuje svjedok Ismet Imširević, koji je naveo da mu je poznato kako je Todić pretučen.

(d) Tačka 2 c) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II d) optužnice

31. Nasuprot obrazloženju pobijane presude, tužilaštvo smatra da je oštećeni Lazar Stanišić ipak doveo u vezu Ekrema Ibračevića sa ovim radnjama, pri tom citirajući dio: *“došao taj komandir sa dva vojnika, od kojih je jedan Muće”*.

32. Prema mišljenju tužilaštva, brižljivom analizom iskaza Lazara Stanišića, kada svjedok kaže da je u toku noći između dva ili četiri sata izvođen iz podruma od strane Ćovića, i kada se isti dovede u vezu sa iskazom Ismeta Imširovića, koji govori da je Ćović dolazio u pritvor u bilo koje doba dana ili noći, jasno zaključuje da je to bio Ćović Mustafa zvani “Muće”, i da se koristio velikim ovlaštenjima koje mu je odobrio optuženi Ekrem Ibračević.

33. Također, tužilaštvo smatra da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno i u pogledu radnji – mučenje lemlicom, pri čemu navodi da je apsolutno nerealno očekivati da su oštećeni, koji se nalaze zaključani u podrumskim prostorijama MZ Rapatnica, mogli vidjeti ko je u objekat doveo lica koja su ih zlostavljala. Tužilaštvo žalbom tvrdi da se

može izvući jasan zaključak da je Ibračević, u kojoj god prostoriji objekta se nalazio, jasno mogao čuti šta se dešava, te da je, uzimajući u obzir njegov autoritet o kojem skoro svi svjedoci govore, apsolutno nemoguće da su se takve stvari dešavale bez njegovog odobrenja. Žalba posebno naglašava dijelove iskaza Ismeta Imširovića i Elvedina Ćudića, u konačnici tvrdeći da njihovi izjave ukazuju kako na prisutnost Ekrema Ibračevića, tako i na Faruka Smajlovića. U pogledu Faruka Smajlovića, žalba dodatno ističe navode svjedoka Enisa Softića, Elvedina Ćudića, Džanić Hasana, Omeović Nihada, kao i Mahmoud Hai Eisa i Kavgić Zlatka.

(e) Tačka d) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II) e) optužnice

34. Tužilaštvo smatra da je prvostepeno vijeće i u ovoj tački pogrešno i nepotpuno utvrdilo činjenično stanje, te podsjeća na obrazloženje dato kod žalbenih navoda na tačku 2 a) oslobađajućeg dijela pobijane presude, ističući da je nesporno utvrđeno da je Mustafa Ćović ispred vojne bezbjednosti sam ili u prisustvu Ekrema Ibračevića vršio saslušanja, te naglašavajući da je nerealno očekivati od svjedoka koji su svjedočili, da su imali saznanja po čijem ovlaštenju, nadzoru i odobrenju su radnje preduzimate. Isti su, prema žalbenim navodima, opisivali vojnike sa bijelim opasačima, pri čemu je Đukić Drago u sudnici prepoznao Faruka Smajlovića, i naveo da je njega Faruk tukao rukama, nogama i palicama, te da je u to siguran 90 %.

35. Vezano za radnje kada su svjedoci-oštećeni mučeni lemlicom, istu noć sa Lazarom Stanišićem, žalba upućuje na već istaknute žalbene navode.

(f) Tačka 2 e) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II f) optužnice

36. U pogledu ove tačke, tužilaštvo smatra da je tvrdnja prvostepenog vijeća da su zatočena lica u objektu "Luke" bila pod nadležnošću civilne policije-rezervne policije, neosnovana, te da je rezultat i posljedica pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. U tom smislu, tužilaštvo ukazuje na iskaze svjedoka Ibrić i Begunić Samira, a koji su naveli da je u prostorijama MZ Luke bila jedna prostorija koja je korištena od strane vojne policije za zadržavanje lica/pritvor.

37. Oспорavajući zaključak prvostepenog vijeća da se nije moglo utvrditi da su stražari i njima poznata lica oštećene tukli po ovlaštenju i pod nadzorom Ekrema Ibračevića uz odobrenje Faruka Smajlovića kako im se ovom tačkom stavlja na teret, tužilaštvo navodi da je propušteno da se cijeni činjenica da je svjedok Nebojša Davidović u više navrata spominjao da su u objektu Luke bila prisutna lica koja identifikuje kao “Kapetan”, “Muće” i “Sejdo”. Također, tužilaštvo skreće pažnju i na iskaz svjedoka Vasilija Jovića koji je izjavio da su ih u “Lukama” čuvala lica u plavim milicionerskim uniformama, ali da je bilo i maskiranih uniformi. Prema tvrdnji tužilaštva, prvostepeno vijeće je propustilo da uzme u obzir i dio iskaza svjedoka Stokana Markovića kada spominje dvije osobe, gdje jednu identifikuje kao “ključar” – autoprevoznik, a drugu kao brata od ključara, te opisuje njegove karakteristične rukavice.

(g) Tačka 2 f) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II g) optužnice

38. Tužilaštvo smatra da je pogrešan stav prvostepenog vijeća u pogledu činjenice pod čijom nadležnošću je bio oštećeni Marković Stokan u “Lukama”, te u tom kontekstu navodi da je ranije datim žalbenim navodima obrazloženo vezano za saslušanja zatvorenih lica u zatočenički objektima “Rapatnica” i “Luke” od strane Ekrema Ibračevića i Mućeta, ali da smatra da su dokazane i radnje koje se stavljaju na teret optuženom Ćović Sejdaliji vezano za fizičko zlostavljanje oštećenog Markovića, te ističe da se brižljivom analizom iskaza Stokana Markovića sa izjavama drugih svjedoka uopšte ne dovodi u pitanje odgovornost Ćović Sejdalije.

(h) Tačka 2 g) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II i) optužnice

39. U pogledu radnji iz ove tačke, a koje su stavljene na teret prvooptuženom Ibračević Ekremu i trećeoptuženom Ćović Sejdaliji, a koje se odnose na zlostavljanje zatvorenika Blagojević Danila, tužilaštvo je stanovišta da je prvostepeno vijeće moralo imati u vidu činjenicu da se u ovom slučaju radilo o starijoj i teško traumatizovanoj osobi, a da je i pored navedenog ista svakako potkrijepljena i izjavama drugih svjedoka koji su svjedočili da je u objektu “Rapatnica” prilikom saslušanja bilo fizičkog zlostavljanja.

(i) Tačka 2 h) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II j) optužnice

40. Prije svega, tužilaštvo ističe da je ranijim žalbenim navodima dalo obrazloženje kako u pogledu identifikacije i prepoznavanja Ćović Sejdalije, tako i kada je u pitanju ispitivanje i organizacija ispitivanja od strane organa bezbjednosti Ekrema Ibračevića, kao i ulogu vojne policije i Faruka Smajlovića. Žalbom se nadalje navodi da su svjedoci, između ostalih, Danilo Blagojević, Dobrivoje Mihajlović, upravo opisali situacije vezane za radnje koje se stavljaju na teret optuženima, pa da se, kada se dovedu u međusobnu vezu sa svim provedenim dokazima, jasno zaključuje da su optuženi počinili predmetne radnje.

(j) Tačka 2 i) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II k) optužnice

41. Navodeći da je uloga Ekrema Ibračevića i Faruka Smajlovića već ranije obrazložena, tužilaštvo u odnosu na ovu tačku još dodatno ističe da je neupitno i učešće Sejdalije Ćovića, obzirom da su svjedoci-oštećeni opisali i radnje i osobe koje su ih zlostavljale, opisujući da se radilo o osobi koja je nosila crne rukavice sa nitnama, i sa odsječenim prstima.

2. Zaključak Apelacionog vijeća

42. Apelaciono vijeće sve iznesene prigovore tužilaštva, usmjerne na osporavanje činjeničnog stanja utvrđenog u odnosu na oslobađajući dio pobijane presude, odbija kao neosnovane.

43. U tom smislu ovo Vijeće će prije svega ukazati na opšte zaključke do kojih je došlo analizom oslobađajućeg dijela pobijane presude u okviru žalbom isticanih prigovora.

Pa tako, ovo Vijeće primjećuje da žalba tužilaštva isključivo počiva na parafraziranju zaključaka pobijane presude i konstatacijama kako su isti zaključci trebali biti drugačiji, a bez da za to pruža podobnu argumentaciju. Naime, činjenično stanje utvrđeno od prvostepenog suda da bi se poljuljalo žalbom moraju se pružiti jasni, konkretni i osnovani

prigovori, koji će ukazati da je prvostepeni sud eventualno propustio da cijeni određene dokaze koji su ključni za određene odlučujuće činjenice, ili da je na osnovu postojećih dokaza očigledno trebalo proizaći drugačije činjenično stanje, i to konkretnom analizom koja bi bila nepobitan temelj za ponovno preispitivanje činjeničnog stanja pred Apelacionim vijećem. Dakle, standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost činjeničnih zaključaka, obzirom da je prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja potrebno utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka isključujući svaku sumnju.

44. U tom smislu, prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan Apelaciono vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće, obzirom da isto ima na umu, da je provjera i odmjeravanje dokaza izvedenih na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća, zbog čega se mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

45. Prethodno navedeno naravno ne isključuje ukidanje ili preinačenje pobijane presude po ovom žalbenom osnovu u slučaju kada žalilac žalbom opravdano ukaže na propuste prvostepenog suda, međutim, isto u konkretnom nije slučaj, obzirom da žalba tužioca svoje tvrdnje samo uopšteno izlaže pri čemu se ne ukazuje niti na jedan dokaz ili činjenicu koje je eventualno pretresno vijeće propustilo da razmatra, već se ta žalba upušta u ocjenu šta je prvostepeni sud trebao raditi, a po žalbi nije. To jest, da se isti trebao osloniti na opis optuženog Ibračevića o njegovom učešću u tom krivičnom djelu, odnosno njegov odnos sa Mustafom Čovićem „Mućetom“, dok se u pogledu optuženog Faruka Smajlovića skoro isključivo paušalno osvrće na činjenice u vezi istog, zanemarujući da je u većini tačaka konstatovano da optuženog Smajlovića niko od svjedoka skoro i ne spominje, a u odnosu na optuženog Sejdaliju Čovića kontinuirano insistira na simptomatičnom znaku raspoznavanja– po spornim rukavicama.

46. Prije nego se ukratko osvrne na svaku od pojedinačnih tačaka oslobađajućeg dijela izreke presude, Apelaciono vijeće će nesumnjivo zaključiti da dijeli stav prvostepenog suda da su u suštini neupitni sami događaji kao takvi, te da nema razloga da se ne povjeruje iskazima svjedoka u tom smislu. Međutim, i za ovo Vijeće je sporno učešće optuženih u samim događajima, odnosno odgovornost istih, obzirom da većina svjedoka

iste ne identificira van svake razumne sumnje.

47. Pri tome, a slijedom svega iznesenog, te nastavka obrazloženja u kojem će se dati kraći osvrt na pojedine tačke, Apelaciono vijeće smatra da valja istaknuti da drugostepena presuda predstavlja odluku koja je donesena u žalbenom postupku i da kada je u pitanju njeno obrazloženje, da je dovoljno da se u njoj upućuje, odnosno da ona sadrži slaganje sa tvrđenjima i ocjenama nižestepenog suda u tom smislu da žalbeni sud u obrazloženju svoje odluke ukazuje na prihvatljivost stavova i ocjena nižeg suda, odnosno njegovih utvrđenja sa kojima se slaže (*vidi Evropski sud, Gracica Ruiz protiv Španije, 1999-I, 31 EHRR 589 GC*). Navedeno znači da nije neophodno odgovoriti i obrazložiti svaki žalbeni navod, već je dovoljno da je drugostepeni sud razmotrio osnovna pitanja koja žalbe osporavaju i koja su od odlučujućeg značaja u donošenju konačne odluke o postojanju krivičnog djela i krivične odgovornosti (*vidi Ustavni sud, odluke br. U 62/01 od 5.aprila 2002. godine i AP 352/04 od 23.marta 2005. godine*).

48. Pa tako, u odnosu na tačku **1 a) oslobađajućeg dijela izreke presude, odnosno I a) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević)**, Apelaciono vijeće ukazuje da je pogrešan princip tužilaštva po kojem bi optuženog Ekrema Ibračevića trebalo oglasiti krivim bar i za podržavanje protuzakonitog zatvaranja, obzirom da je isti oglašen krivim da je podržavao nečovječne uslove boravka zatvorenika u objektu "Rapatnica". Navedeni pristup žalbe tužilaštva se skoro pa krši sa osnovnim postulatima krivičnog prava, po kojima su pretpostavke nedopustive, naročito pri odlučivanju konstituisanja krivice optuženog lica, obzirom da se za svaku inkriminisanu radnju, pa čak i svaki činjenični detalj u radnji mora van svake razumne sumnje dokazati u smislu krivične odgovornosti optuženog lica. Nasuprot navodima iz žalbe koji identifikaciju optuženog Ibračevića pokušavaju utemeljiti na iskazima svjedoka koji govore o licu kojeg oslovljavaju sa "kapetan", što povezuje i sa određenim materijalnim dokazima (T-103, T-151, a posebno T-29 i T-64), Apelaciono vijeće nalazi argumentovan i na pruženim dokazima utemeljen stav pretresnog vijeća iznesen u paragrafu 234. pobijane presude, gdje je zaključeno da *niko od saslušanih svjedoka nije izjavio, niti se takav zaključak iz provedenih dokaza može izvesti, da je upravo optuženi Ekrem Ibračević* poduzeo radnje opisane u činjeničnom opisu ove tačke optuženja. Ovo Vijeće prilikom donošenja ovakvog zaključka cijeni činjenicu da je pobijana presuda dala detaljnu analizu iskaza svjedoka, oštećenih lica prema kojima su inkriminisanane radnje i poduzimane, ali na osnovu kojih iskaza se nije mogla donijeti odluka o krivici optuženog Ibračevića, obzirom da je očigledno da iskazi istih ne omogućuju

spoznaju činjenice o konkretnoj osobi koja ih je lišila slobode i naredila njihovo zatvaranje, odnosno osobe po čijem naređenju ili odobrenju su lišeni slobode i zatvoreni. Pri tome, Apelaciono vijeće je cijenilo i navod žalbe koji u prilog svojim tvrdnjama govori o proteku vremena, stanju lica koja su svjedočila i drugim okolnostima koje su od velikog utjecaja na sjećanje takvih lica, ali isto ukazuje da kada su upitanju detalji od ključnog značaja, da isti moraju biti nesumnjivo dokazani, te da se ne mogu konvalidirati nikakvim objektivnim okolnostima – smetnjama na strani svjedoka, već mora postojati saglasna cjelina, zatvoren krug dokaza, koji isključuje svaki drugi mogući zaključak, što u konkretnom nije slučaj.

49. Apelaciono vijeće je slijedom žalbenih navoda, cijenilo i dijelove pobijane presude koji govore o iskazima svjedoka Elvedina Ćudića i Ismeta Imširovića, a na kojim iskazima žalba temelji osnovanost svojih tvrdnji, ali je bez sumnje zaključilo da iskazi istih ni na koji način ne doprinose drugačijem utvrđenju od onog koje je pretresno vijeće iznijelo u paragrafima 252. i 253. pobijane presude.

50. U konačnici, ovo Vijeće primjećuje da tužilaštvo osim navoda da svjedoci spominju Kapetana, kojeg bi trebalo povezati sa osobom Ekrem Ibračević, ni na koji drugi način ne pruža uvjerljivu činjeničnu i dokaznu podlogu, pa i putem materijalnih dokaza, koji bi, bez obzira na nesaglasnosti svjedoka za koje je i upitno da bi se moglo osloniti po pitanju identifikacije osobe koju tada možda prvi put vide, i u tim okolnostima, nesumnjivim ukazali da se s obzirom na funkciju Ekrema Ibračevića ne može isključiti njegova krivična odgovornost za poduzete radnje.

51. U pogledu tačke **2 a) oslobađajućeg dijela izreke presude, odnosno II b) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević i Faruk Smajlović)**, Apelaciono vijeće primjećuje, kao što je već i u uvodnom dijelu zaključaka izneseno, da žalba ne pruža nikakve konkretne navode kako je to pretresno vijeće propustio da cijeni određene dokaze koji su ključni za određene odlučujuće činjenice, ili da konkretnom analizom na osnovu postojećih dokaza prikaže da je očigledno trebalo proizaći drugačije činjenično stanje. Već ista žalba samo ponovo insistira na svojoj tezi optužbe potenciranjem istih navoda svjedoka koje je i pretresno vijeće cijenilo, pogrešno smatrajući da je zaključak iz takvog stanja stvari, trebao biti drugačiji. Pa tako, tužilaštvo ponovo ističe pitanje ovlaštenja Mustafe Ćovića "Mućeta", insistirajući na iskazu svjedoka Imširovića, iz kojeg je navodno jasno vidljivo neograničeno ovlaštenje "Mućeta", ali previđajući da je takav navod daleko od dovoljne dokazne vrijednosti da stvori krivicu optuženog Ibračevića. Takvi navodi zadovoljavaju dokazivanje

činjenice da je "Muće" imao ovlaštenja od strane Ekrema Ibračevića da ispituje zatvorenike zatočene u "Rapatnici" i "Lukama", ali ni na koji način ne uvjerava u činjenicu da su takva ovlaštenja uključivala i poduzimanje radnji nanošenja bilo kakvog bola ili patnje tim civilima. Kako to i iz pobijane presude proizilazi, iz iskaza oštećenog Đukića, svjedoka Imširovića, kao i drugih saslušanih svjedoka i provedenih materijalnih dokaza, ne proizilazi da je u konkretnom slučaju "Muće" imao bilo kakva druga ovlaštenja, osim ispitivanja, niti je tužilaštvo pružilo bilo kakve druge dokaze koji bi ukazivali na nesumnjivu činjenicu da je "Muće" takva postupanja mogao poduzeti samo na osnovu ovlaštenja optuženog Ibračevića, i ni u kom slučaju drugačije. Kada je riječ o navodnom preduzimanju ove inkriminacije po odobrenju Faruka Smajlovića, za Apelaciono vijeće je indikativna činjenica da na takav zaključak ne upućuje nijedan provedeni dokaz, pa bi se bilo kakva drugačija odluka kršila sa jednim od osnovnih procesnih principa – in dubio pro reo.

52. Analizirajući tačku **2 b) oslobađajućeg dijela izreke presude, odnosno II c) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević i Faruk Smajlović)**, ovo Vijeće smatra da se žalbom osim tvrdnje da je prvostepeno vijeće pogrešno ocijenilo kontradiktornim iskaze svjedoka Lazara Stanišića i Blažana Todića, kao i da svjedok Todić optuženog Ibračevića identificira imenom i prezimenom, ne pružaju nikakvi drugi podobni navodi, koji bi doveli u sumnju ono što je pretresno vijeće zaključilo, odnosno predmetna žalba ne ukazuje ništa drugačije od onog što je to vijeće već analiziralo i o tome iznijelo prihvatljive zaključke. Također, žalbom se i dalje ne razjašnjava ključna uloga i ponašanje optuženog Ibračevića, niti se pojašnjavaju kontradiktornosti u iskazima Blažena Todića i Lazara Stanišića, kao i iskazima samog Todića iz različitog vremenskog perioda, već se istima pristupa parcijalno, ukazujući na dijelove koji možda i jesu saglasni, a previđajući ključne dijelove na kojima se kao takvim, kontradiktornim, osuđujuća presuda zasigurno ne može zasnovati.

53. Ovo Vijeće cijeni navod tužilaštva, koji je i u skladu sa navodima iz pobijane presude, da je oštećeni Todić optuženog identifikovao imenom i prezimenom, ali ukazuje da je za ovakvu odluku odlučujuća činjenica da isti nije razjasnio ulogu optuženog Ibračevića, jer istog u različitim iskazima smješta u različite aspekte, pri čemu nema potkrijepu ni u jednom drugom dokazu, pa je krivicu na tako polovičnom lancu dokaza nemoguće zasnovati.

54. U pogledu optuženog Smajlovića, Apelaciono vijeće primjećuje da se žalba tužilaštva u ovoj tački istog i ne dotiče, pri čemu je svakako očigledno da istog u kontekstu

ovih radnji niko i ne spominje.

55. Apelaciono vijeće je našlo neosnovanim i žalbene prigovore usmjerene u pogledu narušavanja činjeničnog stanja utvrđenog u odnosu na tačku **2 c) oslobađajućeg dijela izreke presude, odnosno II d) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević i Faruk Smajlović)**. Naime, upućujući da nesumnjivo prihvata sve zaključke koje je pretresno vijeće iznijelo u pobijanoj presudi za ovu tačku optuženja, i to nakon svestrane i očigledno temeljne analize svih ključnih dokaza koji su bili relevantni za istu, ovo Vijeće će se samo osvrnuti na osnovne principe zbog kojih je takav zaključak pretresnog vijeća i prihvatljivi.

56. Pa tako kada je u pitanju prvi aspekt činjeničnog opisa ove tačke, odnosno navodna inkriminacija da je optuženi Ibračević vršio ispitivanje Lazara Stanišića kojom prilikom je tu prisutnom Mustafi Ćoviću naredio da mu stavi puščanu cijev u usta i da ga udara (detaljno opisano sa posljedicom u činjeničnom opisu ove tačke), za koju tužilaštvo iznosi tvrdnje da je oštećeni Lazar Stanišić optuženog Ibračevića ipak doveo u vezu sa ovim radnjama ako se njegov iskaz cijeni zajedno sa svim drugim dokazima, ovo Vijeće nalazi da je prvostepeni sud ispravno postupio kada je zaključio da se učešće optuženog nije moglo utvrditi van razumne sumnje. U tom smislu, nesporno je da se pretresno vijeće rukovalo osnovnim standardom dokazivanja krivice optuženog lica, van svake razumne sumnje, a koji zasigurno ne bi bio ispoštovan ukoliko bi se slijedio navod tužilaštva da se iskaz Stanišića, u kojem optuženog Ibračevića ne karakteriše kao aktera ovog događaja, dovodi u vezu sa preostalim dokazima, a sve kako bi se bar na taj način izdejstvovala krivica istog. Svakako da bi se navedeno kršilo i sa, u ovoj presudi već spomenutim principom, in dubio pro reo, u čijoj suštini je zabranjeno utvrđivanje činjenica na štetu optuženog na ovakav način.

57. Nadalje, a u odnosu na drugi aspekt činjeničnog opisa ove tačke, odnosno mučenje Lazara Stanišića, po prethodnoj saglasnosti Ekrema Ibračevića, a uz odobrenje Faruka Smajlovića, i to od strane različitih lica među kojima i Mustafa Ćović "Muće", nesporno je da nije dokazana saglasnost Ekrema Ibračevića, ako ni odobrenje Faruka Smajlovića za takva postupanja. Prije svega, provedeni dokazi, a kako je to pobijanom presudom pravilno utvrđeno, a nasuprot navodima iz žalbe, ne pružaju nesumnjiv osnov za donošenje takvog zaključak. Žalba svoje tvrdnje ponovo tvori na insistiranju dokaza koji govore o navodno neograničenim ovlaštenjima "Mućeta", koje je imao od strane optuženog Ibračevića, ali opet isto izlaže na takav način da ni u kom slučaju ne

determinira nesporne zaključke pretresnog vijeća. Pri tome, za Apelaciono vijeće je naročito indikativan zaključak pretresnog vijeća iznesen u paragrafu 278. pobijane presude, koji bezrezervno i prihvata:

“Kada je riječ o navodima iz činjeničnog opisa ove tačke optužnice da su u prizemnoj prostoriji u kojoj je zatvoren sam Lazar Stanišić, po prethodnoj saglasnosti Ekrema Ibračevića da mogu ispitivati Lazara Stanišića, uz odobrenje Faruka Smajlovića da u tu prostoriju mogu ući različita lica, među kojima vojni policajac Mustafa Čović zv. Muće, pogotovo u noćnim satima, svjesni da će vršiti mučenje Lazara Stanišića, pa su ta lica uključujući Mustafu Čovića zv. Muće, ulazila u prostoriju i udarala Lazara Stanišića raznim predmetima po svim dijelovima tijela, s ciljem da iznude njegovu izjavu o srpskim vojnim aktivnostima, usljed kojih udaraca je pretrpio teške fizičke i psihičke bolove, a posljedice kojih radnji su i danas prisutne, Vijeće je ranije obrazložilo da je na osnovu iskaza oštećenog Ismeta Imširovića utvrdilo da je Mustafa Čović zvan Muće imao odobrenje optuženog Ekrema Ibračevića da u svako vrijeme može doći u objekte u Rapatnici radi ispitivanja zatočenih srpskih civila kako bi došao do vojno relevantnih informacija, ali da se to ovlaštenje nije odnosilo na preduzimanje bilo kakvih drugih radnji izuzev ispitivanja. Međutim, ispitujući provedene dokaze da li je u konkretnom slučaju postojala prethodna saglasnost optuženog Ekrema Ibračevića da mogu ispitivati Lazara Stanišića, kao i odobrenje optuženog Faruka Smajlovića, da Muće, zajedno sa drugim osobama, može dolaziti u prostoriju u kojoj je zatočen oštećeni Lazar Stanišić, Vijeće nije moglo utvrditi van razumne sumnje da je takvu saglasnost dao optuženi Ibračević, kao i da je to učinjeno po odobrenju optuženog Smajlovića. Također nije moglo utvrditi van razumne sumnje da su pomenuta lica imala prethodnu saglasnost optuženog Ibračevića i odobrenje optuženog Smajlovića da oštećenog mogu udarati raznim predmetima po svim dijelovima tijela, sa ciljem iznuđivanja izjave o srpskim vojnim aktivnostima. Osim toga, Vijeće, na osnovu prezentovanih dokaza u ovom predmetu, nije moglo utvrditi da su optuženi Ibračević i Smajlović bili svjesni da će Muće, zajedno sa drugim licima, vršiti mučenje oštećenog Lazara Stanišića, naročito ako se ima u vidu da u činjeničnom opisu ove tačke optužnice nije preciznije određeno iz čega proizlazi postojanje njihove svijesti o mučenju oštećenog.” (paragraf 278. pobijane presude)

Upravo je pitanje svijesti sporno i u drugim tačkama optuženja, što je problem i u okviru žalbenih prigovora, gdje tužilaštvo svoje tvrdnje ne dovodi u vezu na pravilan način, da zatvori krug dokaza, jedinstvo inkriminisane radnje podijeljeno kroz uloge optuženih lica koja su inkriminacije direktno počinila, pa da na takav način učini nespornim krivicu optuženih. U svrhu izbjegavanja ponavljanja, izneseni razlozi se odnose i na dio ove tačke u kojem se govori o preduzimanju radnji prema oštećenom Lazaru Stanišiću zastrašivanjem strijeljanjem, udaranjem palicom, kao i drvenom stolicom.

58. Konačno, vezano za radnje mučenja lemilicom, nasuprot žalbenim prigovorima, Apelaciono vijeće nalazi da prvostepeno vijeće i jeste cijenilo sve činjenice i okolnosti koji

su u tom dijelu žalbe izneseni, samo što je na osnovu analize takvih činjenica i okolnosti, odnosno dokaza ponuđenih za iste, došlo do pravilnog zaključka o nemogućnosti utvrđivanja krivice optuženih Ibračevića i Smajlovića van razumne sumnje, a ne do zaključaka koje tužilaštvo potencira, previđajući sve prekide u lancu dokazivanja, odnosno različitosti u iskazima svjedoka, koji su doveli u sumnju tezu optužbe.

59. Analizirajući pobijanu presudu u okviru žalbenih prigovora usmjerenih na činjenično stanje utvrđeno za tačku **2 d) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II e) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević i Faruk Smajlović)**, ovo Vijeće je i u pogledu istih našlo da su neosnovani. Tužilaštvo žalbenim prigovorima nije uspjelo dovesti u sumnju činjenično stanje utvrđeno od strane pretresnog vijeća, obzirom da isto pobijajući navode iznijete u paragrafu 296. pobijane presude, kroz tvrdnju da je nerealno očekivati od svjedoka koji su svjedočili da su imali saznanja po čijem ovlaštenju, nadzoru i odobrenju su radnje preduzimate, pruža paušalan žalbeni prigovor. Kada tako zaključuje, Apelaciono vijeće nalazi da se u situaciji kada je razumljivo da svjedoci – oštećeni nisu mogli poznavati tačne uloge optuženih lica, kao ni njih lično, mora pružiti niz drugih dokaza, objektivne, pa i subjektivne prirode, koji će nesporno ukazivati na krivicu optuženih lica. U konkretnom slučaju, a kako je već u prethodnim pasusima objašnjeno, isto nije moguće samo na činjenici ovlaštenja koja je Mustafa Ćović "Muće" imao, obzirom da nije dokazano prekoračenje tih ovlaštenja po nesumnjivom znanju i odobrenju Ekrema Ibračevića.

60. Kada je riječ o drugom dijelu činjeničnog opisa ove tačke, odnosno navodno poduzimanje istih radnji za koje su se optuženi teretili i pogledu oštećenog Lazara Stanišića (tačka 2 c) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II d) optužnice) - mučenje lemlicom, Vijeće ukazuje da, obzirom da se ove tačke vremenski i prostorno podudaraju, nije svrsishodno ponavljati istu argumentaciju.

61. Cijeneći žalbene prigovore tužilaštva usmjerene na tačku **2 e) oslobađajućeg dijela izreke , odnosno II f) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević i Faruk Smajlović)**, već *prima facie* analizom pitanja pod čijom ingerencijom su bili zatočeni civili u objektu Luke, očigledno je da žalba ukazivanjem na svjedočenje Begunić Samira i Ibre Ibrica, neosnovano prigovara potpuno i pravilno utvrđenom činjeničnom stanju koje je pretresno vijeće utvrdilo na osnovu iskaza svjedoka Radeta Jovanovića, Petra Ninkovića, Nebojše Davidovića, Vasilija Jovića i Miće Jovanovića, koji iskazi čine cjelinu koja pruža temelj objektivnom posmatraču za pravilan zaključak kakav je donesen od strane prvostepenog

suda.

62. Nadalje, što se tiče konkretnih inkriminacija, koje i činjenični opis dijeli na dva dijela, prvi dio inkriminisana postupanja prema Stokanu Mrakoviću, Nebojši Davidoviću, Iliji Markoviću, Neđi Stokanoviću, Vasiliju Joviću, Neđi Blagiću i Stokanu Blagiću, te drugi dio prema Vasiliju Joviću, a sve po ovlaštenju i pod nadzorom Ekrema Ibračevića, i po odobrenju Faruka Smajlovića, ovo Vijeće prije svega primjećuje detaljnu analizu prvostepenog suda, u kojoj je direktno suprotstavio sve relevantne dokaze, cijenio protivriječnosti u pogledu odlučnih činjenica, pa na osnovu tako iscrpnog podastiranja činjeničnog stanja, izveo pravilan zaključak (paragraf 316. pobijane presude). U prilog ovakvom stavu Apelacionog vijeća, odnosno činjenici da žalba iznosi paušalne tvrdnje, govori i činjenica da se u istoj iznosi netačan navod o propustu prvostepenog suda da uzme u obzir činjenicu da je *svjedok Stokan Marković spominjao dvije osobe, gdje jednu identifikuje kao "ključar" – autoprevoznik, a drugu kao brata od ključara* (strana 34. žalbe). Naime, nasuprot ovakvoj žalbenoj tvrdnji stoji zaključak pretresnog vijeća iznijet u paragrafu 316. pobijane presude, gdje se navodi:

"Vijeće je imalo u vidu i to da je oštećeni Stokan Marković u svojim iskazima opisivao osobe koje su ga zlostavljale i među kojima je opisao osobu koju naziva „*Ključarom*“, kao i osobu sa rukavicama odsječenih prstiju, za koje je u zatvoru u Tuzli saznao da su braća. Međutim, oštećeni Marković te osobe ne dovodi u vezu sa njegovim izvođenjem na strijeljanje, na način i sa osobama kako je to opisao svjedok Nebojša Davidović. Vijeće nalazi da bi oštećeni Stokan Marković, koji je opisao osobe za koje je saznao da su braća, za koje osobe je svjedok Nebojša Davidović rekao da su uvijek bili prisutni prilikom strijeljanja, sasvim sigurno naveo da su ga izvodila braća na strijeljanje, da su ga oni zaista i izvodili." (paragraf 316., strana 121. pobijane presude)

63. Stoga, uzimajući u obzir zaključke prvostepenog suda, kojima je prethodila detaljna analiza iskaza svjedoka, i s druge strane žalbene prigovore kojima se činjenično stanje paušalno narušava, čak i netačnim navodima o propustu prvostepenog suda, ovo Vijeće nema sumnje da je kod ovakvog stanja stvari valjalo odlučiti shodno odredbi 284. tačka c) ZKP BiH, kako je to prvostepeni sud i učinio.

64. Tačka **2 f) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II g) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević, Faruk Smajlović i Sejdalija Ćović)**, odnosi se na radnje mučenja i povrede tjelesnog integriteta prema oštećenom Stokanu Markoviću, u kom pogledu je tužilaštvo osporilo pravilan zaključak prvostepenog suda da se krivica optuženih nije

mogla utvrditi, na osnovu postojećih dokaza, van svake razumne sumnje. Prije svega, Apelaciono vijeće primjećuje da žalba u pogledu ove tačke zadovoljava standard preispitivanja odgovornosti isključivo Sejdalije Ćovića. Naime, u odnosu na optuženog Ibračevića i Smajlovića, žalba upućuje na ranije date razloge, u prethodnim tačkama, o čemu je ovo Vijeće dalo i obrazloženje, pa obzirom da ista smatra da isti razlozi vrijede i u odnosu na poduzimanje ove inkriminacije, to da bi se izbjeglo ponavljanje i zadovoljila cjelishodnost, Apelaciono vijeće će uputiti na ranije data obrazloženja. Međutim, u pogledu krivične odgovornosti optuženog Sejdalije Ćovića bitno je ukazati da žalba tužilaštva insistirajući na brižljivoj ocjeni iskaza svjedoka Stokana Markovića, previđa činjenicu da je iz pobijane presude očigledno da je iskaz istog i više nego brižljivo cijenjen i analiziran, ali da se pretresno vijeće našlo u pat poziciji, iskaza jednog svjedoka koji inkriminira optuženog Ćovića, u kojoj situaciji je bilo neophodno da iskaz takvog svjedoka ne ostavlja niti najmanju sumnju u neki drugi zaključak, što u konkretnom nije bio slučaj. Pri tome, žalba zaboravlja da je iskaz svjedoka Stokana Markovića po svojoj prirodi specifičan, obzirom da predstavlja izuzetak od neposrednog izvođenja dokaza, jer je isti pročitao na glavnom pretresu, zbog čega je odbrana bila osujećena u svom pravu unakrsnog ispitivanja svjedoka, pa je takav dokaz morao biti nepobitno decidan i uvjerljiv, da bi pretresno vijeće i pored svih nedostataka svoju odluku o krivici optuženog zasnovao isključivo na njemu. Kod takvog stanja stvari, žalba je Vijeću morala ponuditi jasne i konkretne razloge zbog čega je takvom iskazu ipak trebalo pokloniti vjeru, odnosno takav iskaz utemeljiti na drugim potkrijepljujućim dokazima, a ne činjenicom da su mnogi svjedoci govorili o "izobličeniosti" Stokana Markovića od batina, što i nije upitno, obzirom da je i za ovo Vijeće, kao i za prvostepeni sud, nesprono da je oštećeni Marković zlostavljan, ali je upitna odgovornost lica koja tužilaštvo tim povodom tereti, zbog čega je premisom načela in dubio pro reo donio jedinu moguću valjanu odluku, a to je da istog, kao i suoptužene (radi razloga iznijetih u tom pravcu) oslobodi od odgovornosti.

65. Radnje opisane tačkom **II g) izreke presude, odnosno II i) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević i Sejdalija Ćović)**, tiču se zlostavljana Danila Blagojevića, te za iste tužilaštvo tvrdi da je odgovornost optuženih nesporno utvrđena, dok ovo Vijeće analizom pobijane presude zaključuje da je žalba parcijalno pristupila analizi utvrđenog činjeničnog stanja, ne uzimajući u obzir bar minimalan standard dokazivanja koji je potrebno zadovoljiti, da bi se donijela osuđujuća presuda. Naime, u slučaju kada dokaz po svom sadržaju i kvalitetu nema potrebnu snagu uvjerljivosti za donošenje osuđujuće presude, isti

nedostatak se ne može otkloniti samo žalbenim navodom o ličnim okolnostima na strani svjedoka (pitanje starosti, bolesti). Svjedok – oštećeni Danilo Blagojević ni nakon višestrukih pokušaja pretresnog vijeća, nije uspio razjasniti odlučne činjenice u pogledu identiteta lica koja su prema istom preduzela inkriminisane radnje, pri čemu je za Apelaciono vijeće naročito indikativna okolnost da je isti na glavnom pretresu izjavio da prilikom davanja iskaza tokom istrage, 2008. godine, nije znao imena osoba za koja je prilikom saslušanja na glavnom pretresu rekao da se zovu Mustafa, Sejo i Kapetan, koja imena je čuo od ljudi u Bijeljini nakon 2008. godine. Kod ovakvog stanja stvari, ovo Vijeće dijeli stav prvostepenog suda da je iskaz ovog svjedoka nejasan, konfuzan i neuvjerljiv, pri čemu ne postoje drugi dokazi koji bi uputili na drugačiju odluku, a ovakav zaključak naročito potkrijepljuje činjenicom da žalba ne pruža nikakve konkretne razloge koji bi izazvali sumnju u ovako utvrđeno stanje, već istom paušalno prigovara ističući starosnu dob svjedoka.

66. Slijedom žalbenih prigovora u pogledu tačke **2 h) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II j) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević, Faruk Smajlović i Sejdalija Čović)**, za Apelaciono vijeće je nejasno na koji način je to tužilaštvo došlo do zaključka da se iz činjenice da su u prostorije ulazila različita lica u vezi sa radnjama koje svjedoci opisuju, izvodi krivica optuženih. Naime, prvostepeni sud je u paragrafu 361. nedvojbeno utvrdio da su za vrijeme boravka u Rapatnici neki od civila srpske nacionalnosti bili izloženi udaranju od različitih osoba. Međutim, nijedan svjedok takva postupanja nije doveo u vezu sa ovlaštenjem i nadzorom Ekrema Ibračevića, niti odobrenja Faruka Smajlovića, pri čemu ni žalba ne pruža nikakve argumente koji bi ovom Vijeću ukazali na mogućnost da postoje neki dokazi, koje prvostepeno vijeće nije uzelo u obzir, a koji bi eventualno ukazali na takvu mogućnost, slijedom čega bi valjalo takve činjenice ponovo preispitati. Nadalje, u pogledu Sejdalije Čovića, nasuprot navodima iz žalbe, stoji paragraf 363. pobijane presude, iz kojeg vidljiva apsolutna nerazjašnjenost činjeničnog stanja u tom pogledu, zbog čega je, a i u kontekstu iskaza svjedoka Enisa Softića koji je potvrdio dolazak Mustafe Čovića u svako doba, a ne Sejdalije Čovića, očigledna mogućnost zabune između ova dva lica, zbog čega se kod postojanja sumnje takvu činjenicu valjalo prikloniti odlučivanju u korist optuženog, kako nalaže odredba člana 3. ZKP BiH.

67. U kontekstu posljednje tačke, **2 i) oslobađajućeg dijela izreke, odnosno II k) optužnice (optuženi Ekrem Ibračević, Faruk Smajlović i Sejdalija Čović)**, ovo Vijeće nalazi za shodno, a cijeneći sve prethodno navedeno, osvrnuti se samo na navode u

pogledu identifikacije optuženog Sejdalije Ćovića, obzirom da se u dosadašnjem obrazloženju nije doticalo pitanja spornih *crnih rukavica sa odsječenim prstima i sa nitnama*, koje su prema tvrdnji tužilaštva ključne u identifikaciji ovog optuženog. U tom smislu, Apelaciono vijeće je analiziralo navode prvostepenog suda koji su prethodili odluci da u konkretnom slučaju, uvažavajući načelo *in dubio pro reo*, nije mogli biti, van razumne sumnje, zaključeno da je osoba koja je nosila crne rukavice sa nitnama, i sa odsječenih prstiju, upravo optuženi Sejdalija Ćović. Nasuprot navodima svjedoka Neđe Stokanovića, Dobrivoja Mihajlovića, Velibora Mihajlovića, Radenka Mihajlovića, nalaze se iskazi svjedoka Nebojše Davidovića, Elvedina Ćudića, Ismeta Imširovića, Enesa Softića, Safera Ahmetovića i Bahrudina Hodžića, koji su kod pretresnog vijeća ispravno izazvali sumnju da su sporne rukavice definitivni i apsolutni znak raspoznavanja jedino Sejdalije Ćovića, te su ukazali na objektivnu mogućnost da se moglo raditi i o nekoj drugoj osobi, slijedom čega je, a cijeneći da nikakvi drugi dokazi u tom pravcu nisu zatvorili krug koji bi bio nepobitan temelj za odgovornost optuženog Ćovića, valjalo donijeti odluku kakvu je donesena od strane prvostepenog suda. I za ovo Vijeće je u tom pogledu posebno indikativna činjenica da su iskazi svjedoka Elvedina Ćudića, Ismeta Imširovića, Enisa Softića, Safera Ahmetovića i Bahrudina Ćidića, dakle osoba koji su bili pripadnici formacija iste strane u sukobu i koji su, shodno tome, dobro poznavali optuženog Sejdaliju Ćovića, kako to i proizlazi iz njihovih iskaza, saglasni, te da su izjavili da je takve rukavice nosio Huso zvani Bobi, kao i da su Elvedin Ćudić i Enis Softić izjavili da su ponekad takve rukavice viđali i kod Sejdalije Ćovića. Pri tome, pretresno vijeće je pravilno cijeno da u konkretnom slučaju iskazi lica zatvorenih u "Rapatnici" nemaju potrebnu dozu uvjerljivosti da je osoba koja je nosila rukavice sa odrezanim prstima i pokovanim nitnama, u svakoj situaciji o kojoj su govorili, upravo optuženi Sejdalija Ćović, posebno iz razloga što svjedoci koji su bili zatočeni u "Rapatnici" i "Lukama", iako su govorili o osobama koje nazivaju Muće, Kapetan i Sejdo, nisu uvijek mogli objasniti na koji način su saznali ta imena i sa kojim osobama povezuju ta imena, pa prema tome njihove iskaze u ovom pogledu valjalo cijeniti manje vjerodostojnim od iskaza osoba koje su poznavale optuženog Sejdaliju Ćovića.

68. Na kraju, slijedom svega iznesenog, u pogledu svake od tačaka optuženja za koju je donesena oslobađajuća presuda, Apelaciono vijeće izvodi zaključak da je pretresno vijeće iznijelo dovoljne i u svemu prihvatljive razloge za svoje stavove i činjenična utvrđenja osloncem na relevantne dokaze koji potkrijepljuju cjelinu stava koji je taj sud zauzeo, te da nema osnova isticati prigovore ocjeni iskaza svjedoka, kako je to u žalbi

pokušano, samo zato što ocjena tih iskaza i analiza sprovedena prilikom donošenja zaključka o istom ne odgovara jednoj od strana u postupku. Drugim riječima, tužilaštvo ne može jednostranom ocjenom dokazne građe, ističući samo suprotne navode od onih koje je objektivno utvrdilo prvostepeno vijeće, bez da za takve tvrdnje nalazi oslonac i potkrijepljenost u zatvorenom krugu dokaza, izvršiti zamijenu konačnih zaključaka tog vijeća, svojim zaključcima.

69. Dakle, Apelaciono vijeće je temeljem odredbe člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, pobijanu presudu, u odnosu na osuđujući dio, ukinulo i odredilo održavanje pretresa, dok je istu presudu, u pogledu oslobađajućeg dijela, na osnovu člana 313. ZKP BiH, potvrdilo, a sve kako je to navedeno u izreci ove presude.

Zapisničar:

Ena Granić Čizmo

PREDSJEDNIK VIJEĆA

S U D I J A

Tihomir Lukes

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.